

Nelaimingi atsitikimai darbe – ne tik asmeninė nukentėjusiųjų tragedija

Justas Mundeikis
Lektorius ir ekonomistas ¹
www.lithuanian-economy.net

2017 m. balandžio 28 d.

¹Šiame straipsnyje pateikiama tik asmeninė autoriaus nuomonė. Autoriaus el. paštas: justas.mundeikis@lithuanian-economy.net

Santrauka

Balandžio 28 d. - pasaulinė darbuotojų saugos ir sveikatos diena. Šia proga parengtas straipsnis apie nelaimingų atsitikimų situaciją Lietuvoje. Šio straipsnio tikslas – apžvelgti Lietuvoje įvykstančių nelaimingų atsitikimų darbe tendencijas, atsakyti į klausimą, kurie ekonominės veiklos sektoriai yra pavojingiausi darbuotojams, identifikuoti, dėl kokių priežasčių dažniausiai įvyksta nelaimingi atsitikimai darbe bei įvertinti nelaimingų atsitikimų svarbą Lietuvos ekonomikai.

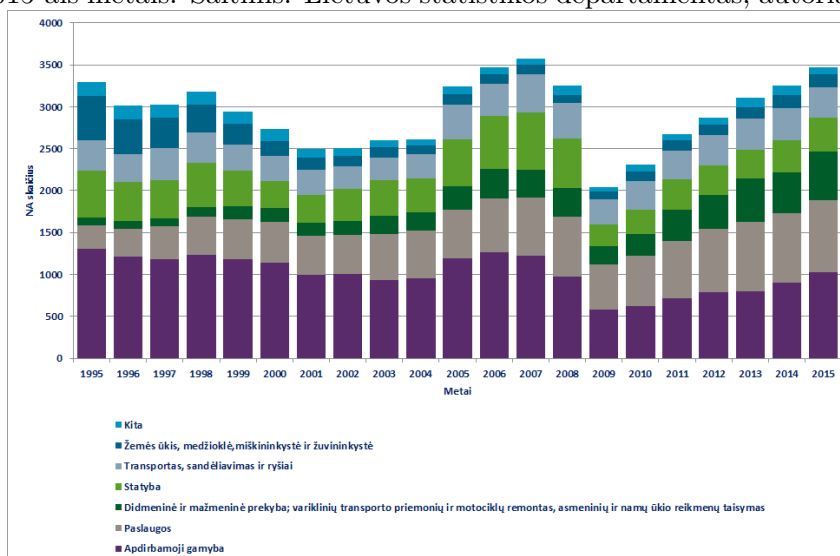
Visi naudotų duomenų šaltiniai yra viešai prieinami, o naudoti duomenys ir skaičiavimai bus pateikiami tinklaraštyje www.lithuanian-economy.net.

Nelaimingi atsitikimai darbe – ne tik asmeninė nukentėjusiųjų tragedija

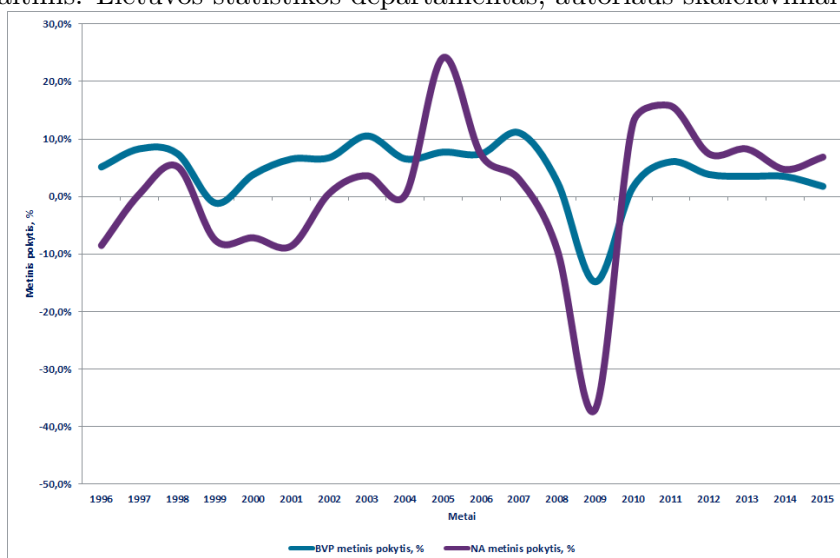
Nuo 1995-ųjų iki 2015-ųjų metų kasmet vidutiniškai 2900-ai darbuotojų patyrė nelaimingus atsitikimus darbe

Modernėjant šalies ūkiui bei didesnei daliai darbuotojų pradedant dirbti ne žemės ūkio sektoriuje, 1995 - 2004-ais metais buvo stebimas tendencingas nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus mažėjimas. 1995 - 2004-ais metais nelaimingų atsitikimų skaičius žemės ūkio, medžioklės, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje sumažėjo 80 procentų, apdirbamosios gamybos sektoriuje – 27 procentais, statybos sektoriuje – 26 procentais (žr. į 1 pav.). 2004-2007-ais metais Lietuvos ekonomikos augimą spartino kreditavimu pučiamas nekilnojamojo turto (toliau - NT) burbulas. Dėl netvaraus augimo NT sektoriuje, ypatingai, augo darbuotojų paklausa statybos bei transportavimo sektoriuose. Išlaugusi paklausa sąlygojo didesnę priimtų darbuotojų skaičių, tačiau nebuvo skiriama pakankamai dėmesio nelaimingų atsitikimų prevencijai. Dėl šių priežasčių 2007-ais metais, lyginant su 2004-ais metais, nelaimingų atsitikimų skaičius statybos sektoriuje išaugo 66 procentais, transporto ir sandėliavimo sektoriuje – 62 procentais, o didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, transporto priemonių remonto bei asmeninių ir namų ūkio reikmenų taisymo sektoriuje – 56 procentais. 2009-ais metais, sproguš NT burbului, stipriai susitraukus nekilnojamojo turto bei kitų prekių ir paslaugų paklausai, Lietuvos ekonomika patyrė recesiją. Nors lyginant 2010-ų metų pirmą ketvirtį su 2008-ų metų pirmu ketvirčiu, per šį laikotarpį, Lietuvoje vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius (t. y. darbuotojų skaičius, perskaičiavus į pilno etato darbo vietas) sumažėjo 20 procentų, visgi statybų sektoriuje sąlyginis darbuotojų skaičius sumažėjo 53 procentais, apdirbamosios gamybos sektoriuje – 32 procentais, didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto priemonių remonto sektoriuje – 24 procentais. Sąlyginis darbuotojų skaičius Lietuvos ekonomikoje krito daugiau kaip 210 tūkstančių. Toks staigus darbuotojų skaičiaus sumažėjimas lėmė nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus kritimą. Nepaisant Valstybinės darbo inspekcijos (VDI) skiriamo dėmesio nelaimingų atsitikimų prevencijai, vos tik Lietuvos ekonomika pradėjo atsigaivinti po krizės, pradėjo augti ir nelaimingų atsitikimų skaičius (žr. į 2 pav.). 2015-ais metais lyginant su 2009-ais metais, nelaimingų atsitikimų darbe skaičius didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, transporto priemonių remonto, asmeninių ir namų ūkio reikmenų taisymo sektoriuje išaugo 166 procentais, žemės ūkio, medžioklės, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje - 81 procentu, apdirbamosios gamybos sektoriuje - 76 procentais, statybų sektoriuje – 60 procentų. Nelaimingų atsitikimų darbe pikas buvo pasiektas 2007-ais metais, kai buvo užregistruoti 3577 darbuotojai netekę darbingumo. Tačiau analizuojant bendras nelaimingų atsitikimų tendencijas, tikėtina, jog paskelbus 2016-ųjų metų statistiką paaiškės, jog būsime pasiekę naują „rekordą“. Apibendrinant galima teigti, jog nuo 2000-ųjų metų Lietuvoje įvykstančių nelaimingų atsitikimų darbe skaičius yra glaudžiai susijęs su ekonominės raidos tendencijomis, o VDI taikomos prevencinės priemonės nėra pakankamai veiksmingos.

1 pav.: Nelaimingų atsitikimų skaičiaus metinis pokytis, atsižvelgiant į ekonominės veiklos sektorių, 1995-2015-ais metais. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, autoriaus skaičiavimai

2 pav.: Nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus ir BVP metiniai pokyčiai, 1996-2015-ais metais, procentais. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, autoriaus skaičiavimai

Pavojingiausi – statybos, transporto ir sandėliavimo bei apdirbamosios pramonės sektoriai

Nelaimingų atsitikimų darbe rizika yra susijusi su daugeliu veiksnių. Šioje apžvalgoje analizuojama nelaimingų atsitikimų darbe rizika, atsižvelgiant į didžiausią įtaką rizikai darančius veiksnius: darbuotojo lytį, amžių, veiklos sritį ir darbuotojų kvalifikaciją. 1-oje lentelėje pateikiami nelaimingų atsitikimų darbe rodikliai, kurie - išskaidyti pagal ekonominės veiklos sektorius, darbuotojų lytį bei įvykio sukeltas pasekmes. Pateikiami 2015-ais metais užregistruotų nelaimingų atsitikimų skaičius ir nelaimingų atsitikimų skaičius, tenkantis 100 000 dirbančiųjų. Pastarasis rodiklis leidžia tiksliau palyginti įvairių ekonominės veiklos sektorių rizikingumą, nes įvertina sąlyginį darbuotojų skaičių, kuris gali ženkliai skirtis tarp sektorių. Pavyzdžiui, sektorius, kuriame dirbant 10 žmonių nutinka 5 nelaimingi atsitikimai yra kur kas rizikingesnis nei sektorius, kuria-

me nutinka 10 nelaimingų atsitikimų dirbant 100 žmonių. Pirmu atveju nelaimingą atsitikimą patiria kas antras darbuotojas, o antru - tik kas dešimtas.

1 lentelė: Nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus ir BVP metiniai pokyčiai, 1996-2015-ais metais, procentais. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, autoriaus skaičiavimai

Sektorius / matavimo vienetai	Darbuotojai netekę darbingumo dėl nelaimingų atsitikimų darbe				Darbuotojai žuvę nuo nelaimingų atsitikimų darbe			
	Skaicius		Skaicius tenkantis 100 tūkst. dirbančiųjų		Skaicius		Skaicius tenkantis 100 tūkst. dirbančiųjų	
	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys
Iš viso	2243	1229	431	227	39	3	7	1
Administracinė ir aptarnavimo veikla	102	54	433,0	304,3	1		4,2	
Apdirbamoji gamyba	731	290	736,1	371,7	6		6,0	
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	26	73	383,7	327,7				
Didmeninė ir mažmeninė prekyba, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	336	243	401,3	236,7	2		2,4	
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	13	4	149,5	147,8	1		11,5	
Finansinė ir draudimo veikla	9	10	199,5	100,6				
Informacija ir ryšiai	10	6	73,6	63,6				
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	8		386,7					
Kita aptarnavimo veikla	5	5	164,0	82,8				
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	25	21	329,3	146,8				
Nekilnojamojo turto operacijos	16	8	210,5	152,7				
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	10	12	58,3	57,5				
Statyba	398	13	591,7	153,1	13	1	19,3	11,8
Švietimas	39	119	142,7	122,8		1		1,0
Transportas ir saugojimas	277	66	408,4	316,9	12		17,7	
Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	51	8	503,7	207,3				
Viešasis valdymas ir gynyba, privalomasis socialinis draudimas	32	54	83,8	138,8				
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	109	47	593,0	589,5	4		21,8	
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	46	196	332,8	262,8		1		1,3

Rizikingiausi sektoriai moterims

2015-ais metais, absoliučiais skaičiais vertinant, daugiausiai moterų patyrė nelaimingus atsitikimus:

1. Apdirbamosios gamybos sektoriuje, kuriame užregistruota 290 nelaimingų atsitikimų.
2. Didmeninės ir mažmeninės prekybos bei transporto priemonių remonto sektoriuose - 243 nelaimingų atsitikimų.
3. Žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuje - 196 nelaimingų atsitikimų.

Tačiau įvertinus dirbančiųjų skaičių pavojingiausiais tampa:

1. Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektorius – 589,5 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų.
2. Apdirbamosios gamybos sektorius – 371,7 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų.

3. Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veiklos sektorius – 327,7 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų.

2015-ais metais trys moterys žuvo dėl patirto nelaimingo atsitikimo darbe. Viena iš jų dirbo statybos sektoriuje, kita - švietimo ir žmonių sveikatos priežiūros, o trečia - socialinio darbo sektoriuje. Atsižvelgiant į dirbančiųjų šiuose sektoriuose moterų skaičių paaiškėja, jog moterims darbas statybų sektoriuje yra beveik 12 kartų rizikingesnis nei darbas švietimo sektoriuje ir beveik 9 kartus rizikingesnis nei darbas žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuose.

Rizikingiausi sektoriai vyrams

2015-ais metais daugiausiai vyrams nelaimingų atsitikimų darbe nutiko:

1. Apdirbamosios gamybos sektoriuje – 731 nelaimingi atsitikimai.
2. Statybos sektoriuje – 398 nelaimingi atsitikimai.
3. Didmeninės ir mažmeninės prekybos bei transporto priemonių remonto sektoriuose – 33 nelaimingi atsitikimai.

Tačiau atsižvelgiant į skirtinguose sektoriuose dirbančių vyrų skaičių, rizikingiausių sektorių trejetukas išsirikiuoja šia eilės tvarka:

1. Apdirbamosios gamybos sektorius – 736,1 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų.
2. Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektorius - 593 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų.
3. Statybų sektorius - 591,7 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų.

2015-ais metais dėl patirto nelaimingo atsitikimo darbe žuvo 39 vyrai iš kurių 13 dirbo statybos sektoriuje, 12 - transporto ir saugojimo sektoriuje bei 6 - apdirbamosios gamybos sektoriuje. Įvertinus dirbančiųjų skirtinguose sektoriuose vyrų skaičių visgi didžiausią riziką mirtinai susižaloti vyrai turi dirbdami žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje (21,8 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų), statybos sektoriuje (19,3 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų) bei transporto ir saugojimo sektoriuje (17,7 nelaimingų atsitikimų, tenkančių 100 000 dirbančiųjų). Nors dirbant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje patiriama trečdaliu mažiau mirtinų traumų, tačiau rizika patirti mirtiną sužalojimą dirbant šiame sektoriuje yra 3 kartus didesnė nei dirbant apdirbamosios gamybos sektoriuje.

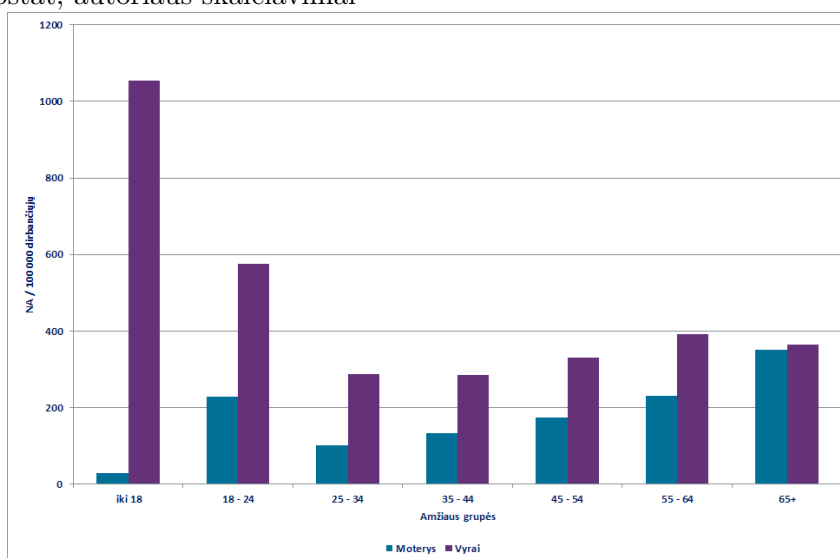
Apibendrinant galima teigti, jog priklausomai nuo lyties pavojingiausi sektoriai yra apdirbamosios gamybos, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklos, statybų, transporto ir saugojimo bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriai. Tačiau vyrams patekti į nelaimingus atsitikimus rizika visuose sektoriuose yra didesnė nei moterų (žr. 1 lentelėje 3 ir 4 stulpeliai)

Jauniems vyrams nelaimingų atsitikimų darbe rizika – didžiausia

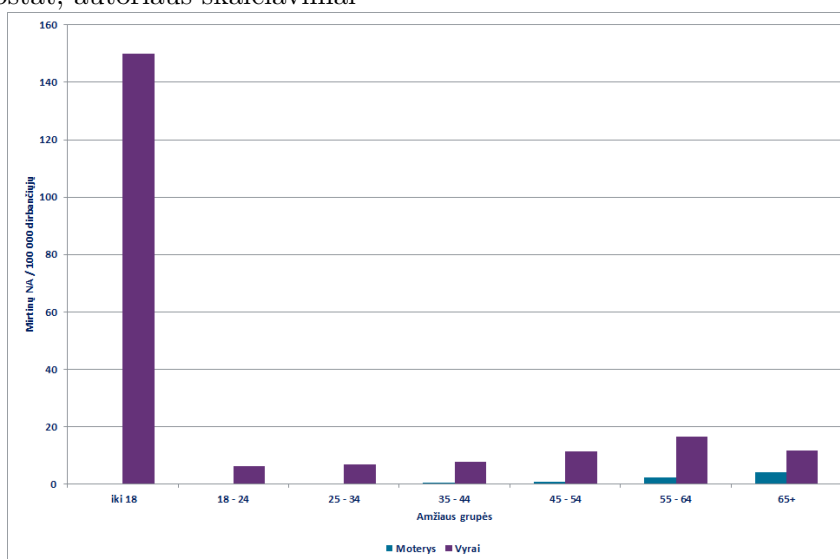
Europos statistikos departamentas pateikia dėl nelaimingų atsitikimų 4 ar daugiau dienų darbinumą praradusių asmenų bei žuvusiųjų statistiką. Analizuojant 2008 - 2014-ųjų metų statistinius duomenis, atsižvelgiant į lytį ir amžių (žr. į 3 ir 4 pav.), išryškėja, jog vyrų imtyje, rizika patirti

nemirtiną arba mirtiną nelaimingą atsitikimą yra ženkliai didesnė. 18-os metų nesulaukusių vyrų rizika patirti nelaimingą atsitikimą darbe yra 36 kartus didesnė nei moterų. Vyresnio amžiaus grupėje, 65-ųjų metų amžiaus bei vyresnių dirbančiųjų, šis atotrūkis mažėja iki 3 procentų. Pastebima tendencija, jog jaunesnio amžiaus darbuotojai, moterys bei vyrai, patiria didesnę riziką patekti į nelaimingus atsitikimus nei vyresnio amžiaus darbuotojai. Tai galima paaiškinti remiantis tuo, jog jauni darbuotojai yra mažiau patyrę bei labiau linkę neįvertinti rizikos, su kuria gali susidurti darbo metu. Tačiau neatskleista, kodėl nelaimingų atsitikimų rizika didėja, sulaukus vyresnio amžiaus.

3 pav.: Nelaimingų atsitikimų rizika, atsižvelgiant į lytį bei amžių, 2008-2014-ųjų metų vidurkiai.
Šaltinis: Eurostat, autoriaus skaičiavimai

4 pav.: Žūties rizika priklausomai, atsižvelgiant į lytį bei amžių, 2008-2014-ųjų metų vidurkiai.
Šaltinis: Eurostat, autoriaus skaičiavimai

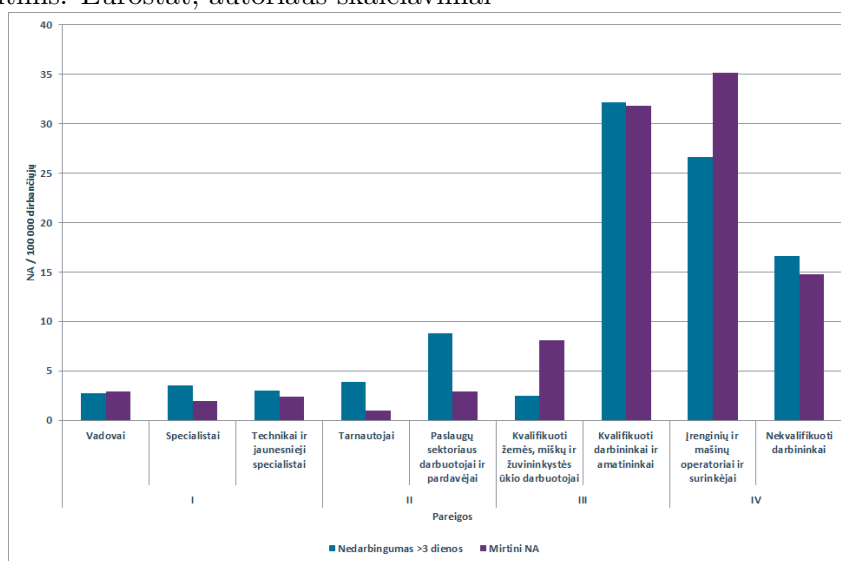
Analizuojant 2008-2014-ųjų metų vidutinę mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe statistiką matyti, jog didžiausia tikimybė, kad mirtinų sužalojimų darbe patirs vyrai iki 18-os metų. Bendrai vertinant, vyrų tikimybė žūti nelaimingų atsitikimų metu ženkliai didesnė nei moterų, ir abiejų lyčių darbuotojų tikimybė patirti mirtinus nelaimingus atsitikimus didėja su amžiumi.

Taip yra dėl to, kad vyresnio amžiaus žmonių fizinė būklė yra labiau pažeidžiama nei jaunų žmonių, pvz., dėl kaulų tvirtumo, kūno regeneracijos galimybių ir t.t.

Rizikos grupė – žemiausios kvalifikacijos darbininkai

Pažvelgus į 5-ą paveikslėlį galime išvysti, kaip vidutiniškai 2008 - 2014-ais metais pasiskirstė nemirtini nelaimingi atsitikimai (kai nedirbama daugiau nei 3 dienas po įvykio) ir mirtini nelaimingi atsitikimai, atsižvelgiant į dirbančiųjų kvalifikaciją. 43 procentai visų nemirtinų nelaimingų atsitikimų nutiko žemiausios, t. y. IV kvalifikacijos darbuotojams (įrenginių ir mašinų operatoriams ir surinkėjams, nekvalifikuotiems darbininkams), 35 procentai - III kvalifikacijos darbuotojams (kvalifikuotiems žemės, miškų ir žuvininkystės darbuotojams, kvalifikuotiems darbininkams ir amatininkams), 13 procentų - II kvalifikacijos darbuotojams (tarnautojams ir paslaugų sektoriaus darbuotojams ir pardavėjams) ir tik 9 procentai - I kvalifikacijos darbuotojams (vadovams, specialistams, technikams ir jaunesniesiems specialistams). Mirtinų nelaimingų atsitikimų pasiskirstymas pagal kvalifikaciją yra panašus: I kvalifikacija - 7 procentai visų mirtinų nelaimingų atsitikimų, II – 4 procentai, III – 40 procentų, IV – 50 procentų visų mirtinų nelaimingų atsitikimų.

5 pav.: Nelaimingų atsitikimų rizika, atsižvelgiant į darbuotojų kvalifikaciją, 2008-2014-ų metų vidurkiai. Šaltinis: Eurostat, autoriaus skaičiavimai

Nelaimingų atsitikimų priežastys dauguma atvejų – darbdavių aplaidumas

VDI daryma išvada apie nelaimingų atsitikimų priežastis pripažįsta, jog pagrindinė priežastis, tai darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės stoka įmonėse. VDI konstatuoja, jog „dalis darbdavių tinkamai nesirūpino savo darbuotojų priežiūra ir kontrole, neorganizavo reikalingų mokymų, neteikė būtinos informacijos, išsamesnių instrukcijų darbuotojams, kaip saugiai atlikti darbus bei nevertino profesinės rizikos“, tačiau pripažįsta, jog ir „darbuotojai ne visada laikosi saugaus darbo reikalavimų, nustatytų technologiniuose aprašymuose, taisyklėse, instrukcijose, arba pažeidžia vidaus drausmę“.

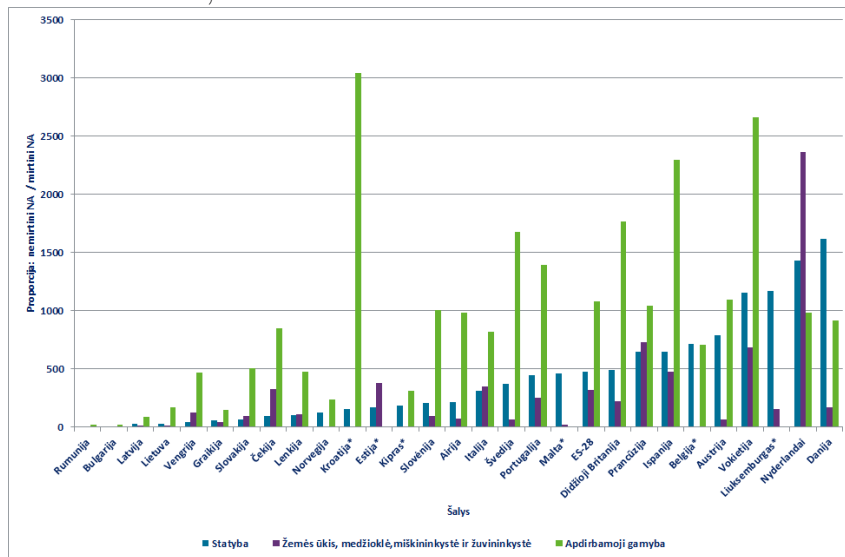
Nelaimingų atsitikimų darbe kaina šalies ekonomikai

Tiksliai įvertinti nelaimingų atsitikimų kaštus šalies ekonomikai yra gana sudėtinga ir mokslininkų nuomonės apie tai, kaip tai turėtų būti apskaičiuojama stipriai skiriasi. Visgi galima taikyti paprastą metodiką siekiant gauti apytikslius skaičius. Lietuvos statistikos departamentas pateikia dėl nelaimingų atsitikimų darbe nedirbtų dienų skaičių pagal ekonominės veiklos sektorius. Padauginus šį dienų skaičių iš vidutinės vieno darbuotojo per darbo dieną sukuriamos pridėtinės vertės gaunama suma, kuri nėra sukuriama dėl darbuotojo nebuvimo darbe. Suprantama, dalis darbų yra nudirbama, tačiau darbdaviai turi mokėti už viršvalandžius, ieškoti pakaitinių darbuotojų ir t.t., tad pridėtinės vertės praradimas yra sąlyginai neblogas pakaitinis rodiklis darbdavių kaštams matuoti ir 2015-ais metais siekė apie 19 mln. eurų. „Sodros“ išmokos nelaimingų atsitikimų pasekmėms padengti 2015-ais metais siekė 16,5 mln. eurų. Taigi bendra suma 2015-ais metais siekė virš 35 mln. eurų, neįskaičiuojant dėl nedarbingumo / mirties prarastų pinigų, kuriuos būtų darbuotojai gavę bei gydymo įstaigų kaštų gydant, slaugant ir reabilituojant nelaimingus atsitikimus patyrusiuosius. Vertinant tendencijas, galime spėti, jog šios sumos tik didės: iš vienos pusės, auga vieno darbuotojo sukuriama pridėtinė vertė, iš kitos pusės, daugėja nebegalinčių dirbti ir gaunančių „Sodros“ išmokas darbuotojų skaičius.

Tikroji nelaimingų atsitikimų statistika – ženkliai didesnė

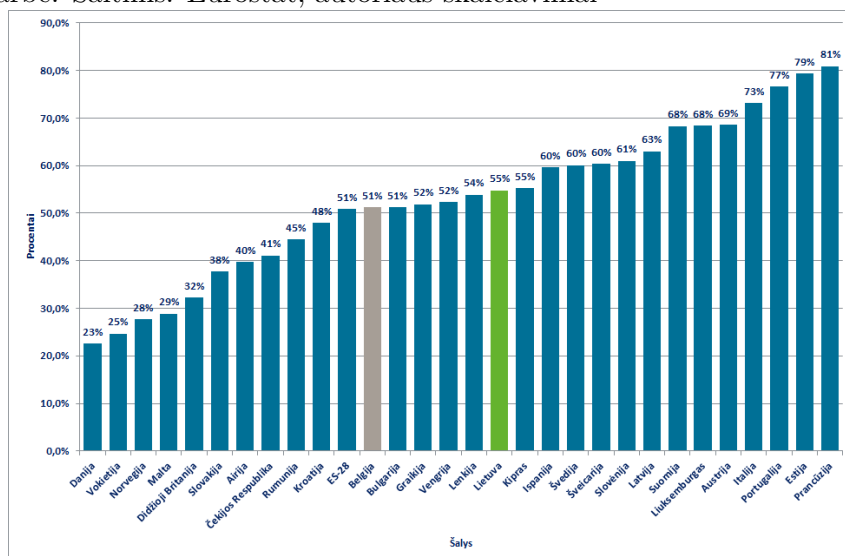
6-ame paveikslėlyje pateikiamas nelaimingų atsitikimų darbe ir žuvusiųjų dėl nelaimingų atsitikimų proporcija statybų, apdirbamosios gamybos ir žemės ūkio sektoriuose. Šis grafikas gerai iliustruoja nepranešimo apie nelaimingų atsitikimų problemą. Lietuvoje, vienam žuvusiam dėl nelaimingų atsitikimų apdirbamosios gamybos sektoriuje tenka 172 nelaimingi atsitikimai, tuo tarpu Europos Sąjungos (ES) vidurkis siekia 1080, statybų sektoriuje Lietuvos rodiklis siekia 30, tuo tarpu ES vidurkis 473, žemės ūkio sektoriuje Lietuvos rodiklis – 13, ES – 323. Teigti, jog Lietuvoje yra tiesiog „saugu“ dirbti neleidžia 2013 metais atlikta europinė darbuotojų apklausa, kurioje darbuotojai turėjo nurodyti, ar jų darbe kyla rizika jų sveikatai. Pagal šios apklausos duomenis Lietuvoje 55 procentai dirbančiųjų nurodė susiduriantys su rizikos faktoriais galinčiais pakenkti jų sveikatai darbe, tuo tarpu ES vidurkis siekė 51 procentą, o Danijoje tik 23 procentus (žr. 7 pav.). Tad labai tikėtina, jog didžioji dauguma nelaimingų atsitikimų yra neįforminami teisingai arba išvis nepranešami. Tam galimos kelios priežastys: darbuotojų baimė „sukelti problemų darbdaviams“, ypač jeigu dėl nelaimingo atsitikimo kaltas darbuotojo aplaidumas ar taisyklių nesilaikymas, biurokratijos našta, juk tyrimą turi atlikti Valstybinė darbo inspekcija, daug formalumų, darbuotojų baimė netekti darbo vietos, savo teisių ir pareigų nežinojimas ir tikėtina šeimos daktarų atsainumas bendraujant su savo pacientais. Tad šioje vietoje būtinas tolesnis darbuotojų švietimas, biurokratijos mažinimas ir aktyvus darbuotojų teisių gynimas.

6 pav.: Santykis tarp nemirtinų nelaimingų atsitikimų ir mirtinų nelaimingų atsitikimų ES šalyse, 2014-ais metais.* pažymėtoms šalims – nepilni duomenys, Eurostat nepateikia Suomijos statistikos. Šaltinis: Eurostat, autoriaus skaičiavimai

Pastaba: * pažymėtoms šalims – nepilni duomenys, Eurostat nepateikia Suomijos statistikos. Šaltinis: Eurostat, autoriaus skaičiavimai

7 pav.: Darbuotojų dalis pranešti, jog susiduria su rizikos faktoriais galinčiais neigiamai paveikti jų sveikatą darbe. Šaltinis: Eurostat, autoriaus skaičiavimai

Išvados

Nelaimingų atsitikimų darbe skaičius Lietuvoje tampriai susijęs su ekonominių šalies vystymosi ciklu, o atsižvelgiant į tai, jog vidutinių laikotarpiu finansų ministerija prognozuoja stabilų ūkio augimą, galima daryti išvadas, jog nelaimingų atsitikimų nemažės, jeigu prevencijai nebus skiriama daug daugiau dėmesio. Ypatingai pavojingi vyrų ir moterų sveikatai yra apdirbamosios gamybos, statybų, transporto ir saugojimo bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriai. Rizika patekti į nelaimingą atsitikimą vyrams yra visuose sektoriuose yra didesnė nei moterų, o ypač, jeigu jiems iki 18 metų, arba jeigu jie dirba žemos kvalifikacijos darbą. Gali-

mos nelaimingų atsitikimų pasekmės kainuoja Lietuvai kelias dešimtis milijonų, tačiau vertinant kitų šalių rodiklius paaiškėja, jog tai tik aisbergo viršūnė, nes dauguma nelaimingų atsitikimų Lietuvoje tiesiog nėra pranešama.